

N:o 58.

Ank. till Riksd. Kansli d. 14 April 1870, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner, angående upphörande af tackjernstionde m. m. (I. A.)

Uti nådig Proposition den 2 April 1869 föreslog Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med hvad Kongl. Kammar- och Kommers-kollegierna i underdånigt utlåtande af den 31 December 1867 hemställt, att skyldigheten inom privilegierad bergslagsort till utgörande af tackjernstionde äfvensom af skattejern och hyttegälsjern, der någondera af dessa tvänne sednare afgiftsposter blifvit åsatt och ännu kvarstode, måtte för framtiden upphöra, emot det att de förmåner, som dylik ort af kronan haft i egenskap af jernbergslag sig förunnad, indroges; att i följd häraf och med hufvudsaklig tillämpning af hvad Kollegierna rörande grunderna och sättet för berörda förändrings genomförande förordat och hemställt, hvarje lägenhet inom dylik ort, som i sin egenskap af att tillhöra tackjernsbergslag åtnjuter någon frihet i afseende å ränta eller rotering eller bådadera, måtte, på ofvan angifna vilkor och i de fall, som vederborde, åsättas de skyldigheter härutinnan, som efter vederbörandes hörande funnes med författningarne öfverensstämma; att hvad sålunda blifvit föreslaget i fråga om orter, privilegierade med direkt afseende å tackjernstillverkning, måtte gälla äfven för Nyeds bergslag i Wermlands län äfvensom för den del af Skinnskattebergs bergslag i Westmanlands län, som bestode af Gunnilbo och Heds socknar; samt att de nya rättsförhållanden, som af den ifrågakämda förändringen kunde varda en följd, måtte komma att inträda med början af år 1871.

I anledning häraf afgaf nästlidet års Riksdags Stats-Utskott Utlåtande (N:o 82), hvaruti Utskottet tillstyrkte bifall till Kongl. Maj:ts nådiga Proposition i ämnet allenast med den förändring, hvad Nyeds bergslag samt Gunnilbo och Heds socknar angår, som innefattas i Utskottets hemställan, att Riksdagen, med till-

kännagifvande att Kongl. Maj:ts framställning i denna del icke kunde bifallas, ville för sin del förklara, att nämnda orter icke vidare måtte utgöra bergslag, men att likväl någon förändring i deras rotering eller beskattning därför icke borde ega rum.

Vid behandling af detta Utlåtande blef emellertid detsamma af Riksdagens begge Kamrar afslaget, dock efter votering, dervid i Första Kammaren 28 röster afgåfvos för och 30 röster emot förslaget samt i Andra Kammaren voteringen om förslagets antagande utföll med 60 ja emot 81 nej.

Genom enskilda motionärers framställningar har frågan vid innevarande riksdag åter blifvit bragt å bane. Herr *Wærn, C. F.*, har nemligen uti en inom Första Kammaren väckt motion (N:o 29), under uttalande af den åsigt att om, på sätt nästlidet är egde rum, betänkligheter skulle åter möta emot att bringa jordegendom inom bergslag under samma beskattning och onera, som jordegendom utom bergslag, detta icke borde hindra den i och för sig af rättvisa påkallade och numera af eganderätten till jorden oberoende likställigheten mellan tackjernsblåsare inom och utom bergslag, särskildt föreslagit, att skyldigheten inom privilegierad bergslagsort till utgörande af tackjernstionde äfvensom af skattejern och hyttegälsjern, der någondera af dessa tvänne sednare afgiftsposter blifvit åsatt och ännu kvarstode, måtte för framtiden upphöra, samt derefter återupptagit samtliga i i Kongl. Maj:ts ofvanberörda nädiga Proposition framställda öfriga förslag, dock med den förändring att de nya rättsförhållanden, som af den ifrågakämda förändringen kunde varda en följd, måtte komma att börja med kalenderåret näst efter det, hvarunder nödiga åtgärder för deras införande kunde hinna att vidtagas, sednast med början af år 1872. Vidare har Herr *S. Heijkenskjöld*, uti en likaledes inom Första Kammaren väckt motion (N:o 5), under anförande bland annat, hurusom Vesterbergslagen, i olikhet med öfriga bergslagsorter, af ålder varit ordinarie roterad, men tillika fått sig ålagdt att utgöra tackjernstionde, föreslagit att, då denna bergslag alltså vore hårdare beskattad än öfriga bergslagsorter, som endast hade extra rotering sig ålagd, Riksdagen måtte besluta att den hittills från Vesterbergslagen utgående tackjernstionde måtte för framtiden upphöra. Ett likartadt yrkande har af Herr *J. Bergström*, uti en af honom uti Andra Kammaren väckt motion (N:o 111), blifvit framställt, icke blott i afseende å Vesterbergslagen, utan ock beträffande Skinnskattebergs och Norbergs bergslager i Vestmanland, för hvilka han begärt befrielse från tackjernstiondes utgörande från och med år 1872, hvarjemte denne motionär föreslagit, att öfriga bergslager måtte få åtnjuta samma förmån emot åtagande af ordinarie rotering. Slutligen har inom Första Kammaren Herr *P. de Laval* (se motion N:o 9) gjort framställning derom, att tillverkningen af alla bergsbruksnäringens alster — således äfven af tackjern — måtte, för så vidt sådant icke redan skett, befrias från erläggande af tionde till Staten och, derest bifall ej skulle anses i så vidsträckt mån nu kunna meddelas, att tiondeafgiften

mätte sålunda inskränkas, att densamma icke i något fall öfverstege det understöd af Staten, hvilket näringens idkare i oafhända förmåner ännu i verkligheten innehade och åtnjöte.

Under de sista 20 åren har vid riksdagarna blifvit så mycket taladt och skrifvet angående olämpligheten och obilligheten af bergshandteringens fortsatta betungande med tiondeafgift, att ämnet i denna del torde kunna anses uttömdt. Den allmänna meningen synes ock numera i det närmaste vara enhällig till förmån för denna beskattnings borttagande, hvadan Utskottet funnit mindre behöfligt att härom något vidare yttra sig. I fråga om sättet och villkoren för denna beskattnings afskaffande har åter någon sådan samstämmighet i meningarna ännu ej blifvit ernådd och — hvad värre är — synes vara ganska svår att ernå. Bergshandteringen har, likasom flera andra näringar, af ålder varit huggad med vissa förmåner och privilegier, af hvilka de flesta för bergslagerna och en del så kallade ädlare verk ännu kvarstå. Bergshandteringens billiga fordran att i beskattningsväg blifva likställd med öfriga näringar, för hvilka bevillning i mån af inkomst utgöres, har från andra samhällsklasser framkallat den icke heller obilliga fordran, att bergshandteringen skulle afstå från dessa förmåner, så att likställighet i beskattningsväg för jord inom och utom bergslag må kunna vinnas. Sådant skulle med större lätthet kunna, utan någons synnerliga förnärmande, ske, derest bergsmansjorden och tackjernstillverkningen inom bergslag vore förenade på samma händer; ty den förmån, som vunnes genom tiondeafgiftens borttagande, skulle under sådant förhållande ersätta de ökade onera jorden finge vidkännas. Sådant förhållandet numera utvecklats sig efter år 1859, då hyttelagen upphörde att vara tvungna föreningar, hvarefter lott i hytta kunnat utan sammanhang med bergsmansjord förvärfvas och innehafvas, synes åter genom den ifrågasatta regleringen en orättvisa tillskyndas sådana egare af bergsmansjord, hvilka icke tillika innehafva del i hytta. Sådana jordegare kunna nemligen icke hemta den ringaste fördel af tiondetackjernets upphörande och likväl skulle deras jord få vidkännas högre onera till följd deraf, att tiondeafgiften afskaffades.

Tages emellertid i betraktande att vid den utsträckta frihet i bergshandteringen, som genom Kongl. Förordningen den 20 September 1859 beviljades, det uttryckliga förbehåll fästades, att vederbörande inom bergslag, som af nämnda frihet sig begagnade, skulle vara underkastade den inskränkning i bergsmansfriheterna, som i behörig ordning kunde vara bestämd; så är den ifrågavarande orättvisan i sjelfva verket blott skenbar. Vid de tillfällen afhandlingar träffats angående hyttedels skiljande från bergsmansjord hafva kontrahenterne nemligen haft sig bekant under hvad vilkor sådant finge ega rum, och dessa vilkor måste anses hafva tagits i betraktande vid köpeskillingens bestämmande. Uppfyllandet af dessa

på förhand kända villkor, lärar svårigen kunna anses innefatta en orättvisa, äfven om de under särskilda förhållanden kunna medföra ökad tunga. Sådant är exempelvis förhållandet med åtskilliga bergslager, hvilka, med begagnande af den dem medgifna frihet och af andra orsaker, som det ligger utom ämnet att här utreda, såsom skogsbrist m. m., tillverkat föga tackjern under den sednare tiden. För dessa bergslager skulle afskaffandet af tiondetackjern visserligen blott medföra en ringa fördel, ej motsvarande den ökade tunga, som bergsmansjordens innehafvare finge vidkännas; men härvid bör dock erinras, att då bergsmansjorden blifvit befriad från vissa onera för att dess innehafvare hufvudsakligen skulle egna sig åt bergsbruket, hvars utöfvande stadgades såsom villkor för bergsmansfriheternas bibehållande, det icke torde vara orättvist att de bergslager, som upphöra med tackjernstillverkningen, hvaraf Kronan således icke kan erhålla den inkomst, som ursprungligen beräknades såsom vederlag för de friheter Kronan beviljade, ikläda sig samma natur som landslagen, hvarmed de äro närmast jemförliga. Om bergslagarne vid öfvergångstiden derpå ej göra någon vinst, utan till och med uppoffring, torde dervid ur rättvisans synpunkt böra fästas mindre vikt, än att, sedan bergsmansjorden blifvit befriad från skyldigheten att tillverka tackjern och därför erlagga tionde, denna jord blifver fullkomligt likställd i beskattningsväg med jord utom bergslag, så att ej genom en partiel lindring olika jordnaturer tillskapas.

Det har blifvit föreslaget, att frågan om tackjernstiondes upphörande skulle ställas oberoende af frågan om ändring i beskattningsförhållandena för bergslagsjorden. Af skäl, som vid flera föregående riksdagar blifvit anförda, anser Utskottet dock icke lämpligt att dessa frågor annorledes än i ett sammanhang behandlas, på sätt i den nådiga Propositionen till nästlidet års Riksdag ock egde rum. Likaledes har blifvit ifrågasatt att, om än saken i sin helhet icke på en gång kunde ordnas, sådant likväl icke skulle utgöra hinder för vissa bergslagsorter att vinna befrielse från tackjernstiondes utgörande emot åtagande af vissa andra skyldigheter. Äfven en sådan åtgärd finner Utskottet mindre lämplig, då hela sakens reglerande sannolikt skulle derigenom fördröjas. Under uttalande af dessa åsikter vill dock Utskottet ingalunda förneka, att å vissa orter förekomma särskilda förhållanden, som göra en skyndsam reglering i berörda hänseende synnerligen önskvärd samt af billighet och rättvisa påkallad. I sådant hänseende må exempelvis omförmälas Vesterbergslagen, som utgör både ordinarie rotering och tiondetackjern och der hemman finnas, hvilka, såsom det vill synas af hos Utskottet företedda handlingar, njuta högst ringa, om ens någon lindring i grundräntan. Vidare må icke förgätas, hurusom på sednare tider blifvit inom bergslag anlagda åtskilliga nya masugnar, som icke åtnjuta några särskilda privilegier eller hafva några hyttelag sig tillslagna, men af hvilkas tillverkning tiondetackjern i allt fall utgår. I afseende å sådana nyanlagda masugnar inom bergslag hafva visserligen Rikets Ständer uti underdånig skrifvelse den 5 Juni 1866 förklaradt, att dessa masugnar skulle i beskattningsväg anses

likställiga med masugnar utom bergslag; men, enligt hvad Utskottet af nådiga Brefvet den 23 Juli 1869 inhemtat, har Kongl. Maj:t, med afseende å den utgång Dess nådiga framställning i ämnet till nästlidet års Riksdag erhållit, funnit ifrågavarande förklarande ej till någon åtgärd föranleda. Den uppenbara orättvisan kvarstår således för dessa masugnar, att derifrån måste fortfarande utgöras tiondetackjern endast derföre, att de äro belägna inom ort, som benämnas bergslag, under det andra masugnar, stundom belägna på nära afstånd derifrån, men inom landslagens gräns, äro från dylik afgift befriade.

På grund af dessa och flera andra förhållanden tvekar Utskottet icke att fullkomligt instämman i motionärernes uttalade åsigt, att en snar reglering af ifrågavarande angelägenhet är af nöden. Beträffande sättet härför, kan Utskottet dock icke i allo instämman i motionärernes förslag, hvilka äfven sins emellan i vissa afseenden äro skiljaktiga. Utskottet har nemligen, efter noggrannt öfvervägande af de olika förslagen, för sin del kommit till den åsigt, att någon rättvisare grund för regleringen svårligen kan uppställas, än den som uti Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till nästlidet års Riksdag blifvit angifven, men att, på skäl som omförmälas uti Stats-Utskottets Utlåtande N:o 82 vid samma riksdag, undantag för Nyeds bergslag samt Heds och Gunnilbo socknar bör ega rum, på sätt dåvarande Stats-Utskott hemställde.

Då Utskottet, lemnande åsido de olika bemedlingsförslag, som blifvit framställda, och hvilka alla hvila på mer eller mindre godtycklig grund, nu går att åter framställa samma förslag, som af nästlidet års Stats-Utskottet blifvit för Riksdagen framlagdt, men af Riksdagens begge Kamrar afslaget, väntar Utskottet sig den erinran, att, enär Riksdagen redan på sådant sätt uttalat sig öfver förslaget, Utskottet bort söka utfinna någon annan grund för frågans lösning. Härvid förekommer emellertid, att då en, enligt Utskottets tanke, fullt rättvis grund redan blifvit uppställd och för sig vunnit icke blott den ena Statsmakten, utan äfven talrika röster hos den andra, det icke synes vara skäl att Utskottet, frånträdande denna åsigt, skulle bemöda sig att uppställa något bemedlingsförslag, helst ett sådant, huru det än uppgjordes, svårligen torde vinna så många anhängare, som det vid förra riksdagen förkastade förslaget, hvilket föll i Första Kammaren med en pluralitet af endast 2 röster och i Andra Kammaren, hvartill omval sedermera egt rum, med 21 rösters öfvervigt.

På grund af hvad Utskottet sålunda anført får Utskottet hemställa, att Riksdagen må för sin del besluta:

1:o att skyldigheten inom privilegierad bergslagsort till utgörande af tackjerns-tionde äfvensom af skattejern och hyttegälsjern, der någondera af dessa tvänne sednare afgiftsposter blifvit åsatt och ännu kvarstår, må för framtiden upphöra

emot det att de förmåner, som dylik ort af Kronan haft sig i egenskap af jernbergslag förunnade, indragas;

2:o att i följd häraf och med hufvudsaklig tillämpning af hvad Kammar- och Kommers-kollegierna rörande grunderna och sättet för berörda förändrings genomförande förordat och hemställt, hvarje lägenhet inom dylik ort, som i sin egenskap att tillhöra tackjernsbergslag åtnjuter någon frihet i afseende å ränta eller rotering eller bådadera, må, på ofvan angifna vilkor, och i de fall, som vederbör, åsättas de skyldigheter härutinnan, som, efter vederbörandes hörande, finnas med författningarne öfverensstämma;

3:o att Nyeds bergslag i Wermlands län samt den del af Skinnskattebergs bergslag i Westmanlands län, som består af Gunnilbo och Heds socknar, icke vidare må utgöra bergslag, men att likväl någon förändring i dessa orters rotering eller beskattning därför icke må ega rum;

4:o att de nya rättsförhållanden, som af den nu ifrågakända förändringen kunna varda en följd, må komma att inträda från och med början af år 1872.

Häri genom anser Utskottet sig hafva besvarat dels Herr Heijkenskjölds, dels Herr Bergströms särskilda motioner, angående befrielse för vissa bergslagsorter från tackjernstiondes utgörande. Hvad Herr de Laval's motion angår, är äfven densamma, såvidt den afser samma tiondes upphörande för tackjernstillverkningen, besvarad. Beträffande deremot sistnämnde motionärs förslag derom, att alla bergsbruksnäringens öfriga alster måtte, för såvidt sådant icke redan skett, befrias från erläggande af tionde till Staten och att, derest bifall dertill i så vidsträckt mån ej kunde meddelas, tiondeafgiften måtte sålunda inskränkas och nedsättas, att densamma icke i något fall öfverstege det understöd af Staten, hvilket näringens idkare i oafhända förmåner ännu i verkligheten innehade och åtnjöte, får Utskottet erinra, hurusom Rikets 1865—1866 församlade Ständer, i anledning af då gjorda framställningar om upphörande af all tionde å tillverkningar af metaller och tillgodgörande af mineralrikets alster, der dessa icke voro i besittning af särskilda förmåner eller privilegier, visserligen förklarade sig anse produktionsskatter olämpliga samt att billighet och rättvisa fordrade, att de verk, som icke voro gynnade med särskilda förmåner och privilegier, befriades från all annan afgift till Staten, än den allmänna bevillningen; men, enär en fullständig utredning erfordrades, om och hvilka enskilda förmåner, de ädlare verken innehade, innan frågan om deras befriande från tiondeskatt afgjordes, anhöllo Rikets Ständer, uti underdånig skrifvelse den 5 Juni 1866, att Kongl. Maj:t behagade låta inhemta de för frågans utredande nödiga upplysningar samt derefter om möjligt till 1867 års Riksdag i ämnet aflåta

nådig Proposition. Enligt hvad af Stats-Utskottets Utlåtande N:o 23 litt. a vid nästlidet års riksdag inhemtas, hade Kongl. Maj:t anbefallt Kommers-kollegium att, i anledning af Riksdagens ofvanberörda skrifvelse, med underdånigt utlåtande inkomma, men i anseende till de vidlyftiga, tidsutdrägt medförande undersökningar, som för frågans utredande erfordrades, hade sådant utlåtande då ännu icke hunnit afgifvas. Vid sådant förhållande och då under afvaktan på Kongl. Maj:ts nådiga framställning i ämnet, hvilken ännu icke blifvit till Riksdagen afgifven, det icke torde vara lämpligt, att för närvarande i frågan vidtaga någon åtgärd, hemställer Utskottet

5:o att Herr de Lavals ofvanberörda motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 14 April 1870.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arv. Fr:son Posse.

Reservationer:

1:o af Herr *Nordenfelt, L. M.*: "Instämmande i öfrigt i Utskottets förslag anser jag billigt,

att de hemmansdelar, vilkas egare upphört att tillverka tackjern, erhålla någon lindring uti de af Utskottet föreslagna onera,

och lämpligt

att afgörandet angående sådana särskilda skattelindringar öfverlemnas till Kongl. Maj:t."

2:o af Herr *Heijkenskjöld, S.*: "Det obestämda i 1859 års förordning hade den påföljd att bergsmansjorden blef skiljd från hyttorna. Hade deremot de vilkor, som Stats-Utskottet nu föreslagit, blifvit i författningen intagna, kan man vara säker på att högst ringa, jag vågar säga knappt någon, bergsmansjord blifvit från hyttorna afskiljd och till följd deraf bibehållits vid sina så kallade friheter. Bergslagerna komma att genom antagande af detta förslag blifva betydligt högre beskattade, som här nedan skall visas, och jag har ej föreställt mig att sådant afsetts med föreslagna förändringen.

Enligt Kongl. Kollegiernas utredning utgöra de friheter, som bergslagerna hittills åtnjutit för ränta 36,726 R:dr
för rotering 31,795 ,,
S:ma 68,521 R:dr

mot 62,182 R:dr, hvartill Kollegierna beräknat tackjernstionde, således till bergslagernas fördel med 6,339 R:dr.

Häremot måste jag göra den anmärkning, att om frihet från ränta upptages i likhet med Kollegiernas uträkning till 36,726 R:dr så utgör roteringskostnaden per medium för en vakant rote inom bergslagera, enligt bilagan till chefens för Landtförsvars-departementet, anförande angående landtförsvarets organisation, 114 R:dr 93 öre R:mt, således för bergslagernas 378 rotar 43,443 R:dr

eller tillsammans 80,169 R:dr.

Skulle deremot ordinarie soldater uppsättas blir kostnaden för dessa 378 rotar enligt ofvan åberopade anförande 50,047 R:dr, som tillsammans med räntorna 36,726 ,,

utgör 86,773 R:dr.

Då tackjernstionden enligt Kongl. Maj:ts Proposition om Statsverkets tillstånd och behof är beräknad till 42,000 R:dr, blir i förra fallet en ökad beskattning å bergslagera med 38,169 ,, i sednare fallet med 44,773 ,,

Om en utredning, som visar ett sådant förhållande, blifvit intagen i 1859 års förordning i stället för det obestämda uttrycket "*skola vara underkastade den inskränkning i bergsmansfriheterna, som i behörig ordning kan varda gjord,*" så torde bergslagera tvekat att sig deraf begagna.

Om man jemför förhöjningen af den lägre beräknade beskattningen med den frihet från räntor, som bergslagera åtnjutit, så finner man att den uppgår till 1,343 R:dr mer än de af Kongl. Kollegierna upptagna räntor, som skola åter påföras.

Tager man vidare i betraktande huru mycket ett hemmans kapitalvärde nedgår, som efter 1860 blifvit inköpt utan att dervid i beräkning tagits hvad som komma skulle, så visar sig att:

t. ex. inom Carlskoga bergslag
räntan blir ökad med 45: 83.
roteringskostnad 52: — 97: 83.

Och jag frågar, är icke denna ökade beskattning ganska beaktansvärd? Måne icke här förefinnes tillräckligt talande skäl att öfvergå från endast rättens ståndpunkt till billighetens?

Under förhoppning att denna fråga besvaras med ja, tillåter jag mig vördsamst föreslå:

att skyldigheten inom privilegierad bergslagsort till utgörande af tackjernstionde äfvensom af skatte- och hyttegälsjern, der någondera af dessa tvänne sednare afgiftsposter blifvit åsatta och ännu kvarstå, skall för framtiden upphöra; dock

så

så att, med undantag af Nyeds bergslag samt Heds och Gunnilbo socknar inom Skinnskattebergs bergslag, öfriga privilegierade bergslagsorter, der sådant icke redan eger rum, varda åsatta ordinarie rotering till det rotetal, hvartill de blifvit extra roterade.“

3:o af Herr *Hammarhjelm, C.*: “Då Stats-Utskottet vid innevarande riksdag vidhållit det beslut samma Utskott förlidet år fattade, så nödgas jag att äfven nu deremot anmäla min vördsamma reservation. Vid den behandling denna fråga undergått har det blifvit utredt, att den rotering och ränta, som skulle sättas i stället för tackjernstionden, i många, och måhända de flesta, fall komme att drabba helt andra personer, än dem, som ifrån tackjernstionden blefve befriade. Den föreslagna lindringen är i innevarande års nådiga Proposition om Statsverkets tillstånd och behof beräknad till 42,000 R:dr och den skatt, som skulle sättas i stället, har blifvit beräknad till 68,000 R:dr R:mt, hvadan rikets bergslager sålunda skulle få vidkännas en förhöjd beskattning af 26,000 R:dr årligen, hvilken säkerligen skulle komma att kännas så mycket mera tung, som dessa distrikters hufvudnäring under flera år fört ett tynande lif, och välmågan derstädes icke är densamma, som fordom.

Att ännu en gång afslå förevarande Utlåtande och således låta frågan förblifva i sitt gamla skick, synes mig ej heller lämpligt. Med innevarande år tilländagår Bessemers patent för direkt stål- och jernberedning ur masugnen. Det torde då vara sannolikt, att de flesta masugnar efterhand ombyggas, för att tillägna sig denna billiga och arbetsbesparande tillverkningsmethod. Men då uppstår den frågan huru produkten deraf skall betraktas? Anses den vara jern eller stål, så går Staten miste om tionden och det nya verket beskattas efter bevillningsförordningen. Betraktas åter produkten såsom tackjern, så blir tionden en så tung beskattning, att redan af detta skäl all tanke på anläggning af dylika verk inom bergslag måste upphöra.

Då således Stats-Utskottets förslag, om än från den stränga rättens synpunkt befogadt, ej kan tillämpas, utan att leda till tunga och måhända ruin för många smärre jordegare inom bergslagerna, och då ett bibehållande af den nuvarande tackjernstionden är att betrakta såsom ett hinder för jernhandteringens utveckling, föranlåtes jag vördsamt föreslå:

att skyldigheten inom privilegierad bergslagsort till utgörande af tackjernstionde, äfvensom af skatte- och hyttegälsjern, der någondera af dessa tvänne sednare afgiftsposter blifvit åsatt och ännu kvarstår, må för framtiden upphöra.“

4:o af Herr *Ahlgren, M.*, hvilken för sin del förordade ett förslag af följande lydelse: Att skyldigheten inom privilegierad bergslagsort till utgörande af

tackjernstionde äfvensom af skatte- och hyttegälsjern, der någondera af dessa tvänne sednare afgiftsposter blifvit åsatt och ännu qvarstår, skall för framtiden upphöra; dock med vilkor att, med undantag af Nyeds bergslag samt Heds och Gunnilbo socknar inom Skinnskattebergs bergslag, öfriga privilegierade bergslagsorter, der sådant icke redan eger rum, varda åsatta ordinarie rotering till det rotetal, hvartill de blifvit extra roterade.
